



COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 14.07.1999
COM(1999)335 def.

99/0070 (COD)

Gewijzigd voorstel voor een

VERORDENING (EG) VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika

(door de Commissie overeenkomstig artikel 250, lid 2
van het EG-verdrag ingediend)

TOELICHTING

De voorgestelde verordening omschrijft de doelstellingen en procedures voor operaties in het kader van begrotingslijn B7-3200.

De eerste versie van dit voorstel werd door de Commissie op 12 maart 1999 ingediend.

Op basis van een rapport van de heer Fassa heeft het Parlement (in eerste lezing) het voorstel van de Commissie op 5 mei 1999 goedgekeurd, met zes amendementen.

De Commissie heeft het Parlement haar standpunt over de amendementen medegedeeld: een amendement wordt volledig overgenomen, twee amendementen gedeeltelijk, en drie amendementen zijn voor de Commissie onaanvaardbaar.

De Commissie moet daarom een gewijzigd voorstel opstellen waarin de door haar aanvaarde amendementen (zie onderstreepte tekst), die gericht zijn op betere coördinatie en grotere duurzaamheid van de programma's, zijn opgenomen.

De amendementen die de Commissie niet heeft kunnen aanvaarden betreffen bepaalde procedures in verband met de comités - verworpen omdat helderheid en consistentie uniformiteit vereisen bij kwesties betreffende de comités; systematische coördinatie in het begunstigde land met de EIB - onpraktisch aangezien de EIB geen permanente vertegenwoordiging heeft; en de formalisering van het doorzenden van evaluaties en rapporten aan de Zuid-Afrikaanse Nationale Vergadering, wat een merkwaardig precedent zou scheppen.

Het aanvankelijke voorstel van de Commissie is besproken door de Werkgroep Afrika van de Raad, maar er is nog geen gemeenschappelijk standpunt overeengekomen.

Gewijzigd voorstel voor een

VERORDENING (EG) VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 179,

Gezien het voorstel van de Commissie¹,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

- (1) Overwegende dat de Gemeenschap na de verkiezingen van april 1994 en de aanstelling van een democratische regering is overgegaan op een koers die het beleid en de hervormingen van de nationale autoriteiten steunde;
- (2) Overwegende dat de Raad Verordening (EG) nr. 2259/96 van de Raad van 22 november 1996 betreffende ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika heeft vastgesteld²,
- (3) Overwegende dat bovengenoemde verordening op 31 december 1999 verstrijkt;
- (4) Overwegende dat de Overeenkomst inzake Handel, Ontwikkeling en Samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Zuid-Afrika in Titel VII stipuleert dat financiële bijstand in de vorm van schenkingen wordt gedekt door een in het kader van de Gemeenschapsbegroting in het leven geroepen speciale financiële faciliteit, dat de Gemeenschap zich bereid verklaart haar financiële samenwerking met Zuid-Afrika op een substantieel niveau te continueren en dat zij op basis van een voorstel van de Commissie de nodige daartoe strekkende besluiten zal nemen;
- (5) Overwegende dat na de inwerkingtreding van deze overeenkomst andere passende instrumenten beschikbaar kunnen worden gesteld, met name in het kader van de toekomstige EG/ACS-samenwerkingsovereenkomst en de toegang van Zuid-Afrika tot het EOF;
- (6) Overwegende dat bovengenoemde overeenkomst in Titel V bepalingen bevat inzake doelstellingen, prioriteiten, methodiek en tenuitvoerlegging van de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika;

¹ COM (1999) 124 def. van 12.3.1999.

² PB L 306, 28.11.1996.

- (7) Overwegende dat in het licht van de tenuitvoerlegging van bovengenoemde Verordening (EG) nr. 2259/96 van de Raad van 22 november 1996, en van Speciaal Verslag nr. 7/98 van de Rekenkamer betreffende het programma voor ontwikkelingshulp van de Europese Gemeenschap voor Zuid-Afrika (1986-1996), Verordening (EG) nr. 2259/96 van de Raad van 22 november 1996 moet worden aangepast, vooral wat betreft de vereenvoudiging van procedures, grotere concentratie op sectoriële prioriteiten en gedecentraliseerde besluitvorming;
- (8) Overwegende dat de bijstand in het kader van deze verordening wordt uitgevoerd in samenhang met de activiteiten van andere donoren, waaronder multilaterale instellingen;
- (9) Overwegende dat Besluit 87/373/EEG van de Raad van 13 juli 1987³ de voorwaarden vaststelt die gelden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden en voor het functioneren van het comité dat de Commissie zal bijstaan;
- (10) Overwegende dat dit Comité de beheersprocedure moet volgen of de adviesprocedure wanneer de beheersprocedure niet gepast wordt geacht;
- (11) Overwegende dat Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen⁴ een gemeenschappelijk juridisch kader vaststelt voor alle terreinen met betrekking tot de eigen middelen en de uitgaven van de Gemeenschappen;
- (12) Overwegende dat Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden⁵ van toepassing is op alle activiteitsgebieden van de Gemeenschappen onverminderd de bepalingen van communautaire voorschriften die specifiek zijn voor de diverse beleidsgebieden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Doelstellingen

De Gemeenschap zet een financiële en technische samenwerking met Zuid-Afrika op ter ondersteuning van het beleid en de hervormingen van de nationale autoriteiten van dat land in een context van beleidsdialoog en partnerschap.

³ PB L 197 van 18.7.1987.

⁴ PB L 312 van 23.12.1995.

⁵ PB L 292 van 15.11.1996.

Het communautaire samenwerkingsprogramma, getiteld "Europees programma voor de wederopbouw en ontwikkeling in Zuid-Afrika", heeft ten doel bij te dragen tot de duurzame en harmonische economische en sociale ontwikkeling en de integratie in de wereldeconomie van dat land en de grondslagen voor een democratische samenleving en een rechtsstaat waar de mensenrechten en de fundamentele vrijheden volledig geëerbiedigd worden, te consolideren.

In dit kader geeft de Gemeenschap prioriteit aan steun voor activiteiten die een bijdrage leveren aan de bestrijding van de armoede.

Artikel 2

Samenwerkingsterreinen

De ontwikkelingssamenwerking in het kader van deze verordening is vooral gericht op:

- steun voor beleid, instrumenten en programma's die gericht zijn op de geleidelijke integratie van de Zuid-Afrikaanse economie in de wereldeconomie en -handel, het creëren van werkgelegenheid, de ontwikkeling van de particuliere sector, regionale samenwerking en integratie. In laatstgenoemde context wordt bijzondere aandacht geschonken aan ondersteuning van de inspanningen met het oog op aanpassing aan de in de regio ingestelde vrijhandelszone in het kader van de Overeenkomst inzake Handel, Ontwikkeling en Samenwerking, met name in de SACU. Ook kan de bevordering van samenwerking tussen bedrijven uit de Europese Unie en Zuid-Afrika op basis van wederzijds algemeen belang worden overwogen;
- verbetering van de levensomstandigheden en sociale basisdienstverlening;
- steun voor democratisering, bescherming van mensenrechten, goed openbaar bestuur, versterking van lokale overheden en maatschappelijke betrokkenheid bij het ontwikkelingsproces.

Dialogoog en partnerschap tussen de overheid en de niet-gouvernementele ontwikkelingspartners en -actoren wordt bevorderd.

De programma's zijn gericht op armoedebestrijding, houden rekening met de behoeften van voorheen achtergestelde gemeenschappen, en weerspiegelen de gender- en milieudimensies van ontwikkeling.

Artikel 3

In aanmerking komende samenwerkingspartners

De samenwerkingspartners die in aanmerking komen voor financiële steun uit hoofde van deze verordening, zijn nationale, provinciale en lokale overheden en overheidsinstanties, niet-gouvernementele organisaties en organisaties op gemeenschapsbasis, regionale en internationale organisaties, instellingen en publieke

of particuliere bedrijven. Ook andere door beide partijen aangewezen organen komen in aanmerking.

Artikel 4

Middelen, aard van de uitgaven, informatie over het programma en coördinatie

1. De middelen die in het kader van de in artikel 2 bedoelde samenwerking kunnen worden gebruikt, omvatten met name studies, technische bijstand, opleiding of andere dienstverlening, leveringen en werken, alsmede financiële controles en evaluatie- en controlemissies.
2. De communautaire financiering, in deviezen of plaatselijke valuta, afhankelijk van de aard en van hetgeen voor de uitvoering van de samenwerking nodig is, kan betrekking hebben op:
 - begrotingsuitgaven van de regering ter ondersteuning van hervormingen en beleidsuitvoering in de in een beleidsdialoog vastgestelde prioritaire sectoren, in de vorm van directe sectoriële begrotingssteun;
 - investeringen en uitrusting;
 - in bepaalde gevallen, en met name wanneer een programma wordt uitgevoerd door een NGO, terugkerende uitgaven (waaronder huishoudelijke, operationele en onderhoudskosten), rekening houdend met het feit dat het programma zo veel mogelijk gericht moet zijn op duurzaamheid op de lange termijn.

Een deel van de financiering kan op een gerichte manier (bijv. beginnende ondernemers) worden gekanaliseerd in de vorm van risicokapitaal of rentesubsidie op leningen van de Europese Investeringsbank.

3. In principe is voor elke samenwerkingsactie een financiële bijdrage van de in artikel 3 bedoelde partners vereist. Deze bijdrage wordt gevraagd binnen de grenzen van de mogelijkheden van de betrokken partners en naar gelang van de aard van elke actie. Zij zal met name worden verlangd in gevallen waarin een project is opgezet als opstart van een open-einde-activiteit teneinde de duurzaamheid van dergelijke projecten te verzekeren nadat de communautaire financiering is beëindigd. De bijdrage kan in natura zijn. In specifieke gevallen en wanneer de partner een niet-gouvernementele organisatie is of een organisatie op gemeenschapsbasis, is de bijdrage mogelijk niet vereist.
4. De Commissie treft alle nodige maatregelen om bekendheid te geven aan de communautaire herkomst van de steun die uit hoofde van deze verordening wordt gegeven.
5. Er kan gezocht worden naar mogelijkheden voor eventuele co-financiering met andere geldverschaffers, met name de lidstaten.

6. Om de doelstellingen van cohesie en complementariteit, als bedoeld in het Verdrag, te verwezenlijken en om optimale doeltreffendheid van de steun te garanderen, kan de Commissie alle noodzakelijke coördinatiemaatregelen nemen, met name:
 - a) het instellen van een systeem van regelmatige informatie-uitwisseling over de acties waarvan financiering door de Gemeenschap en de lidstaten en de EIB plaatsvindt of wordt overwogen;
 - b) coördinatie daar waar de acties worden uitgevoerd, door middel van regelmatige bijeenkomsten en informatie-uitwisseling tussen de vertegenwoordigers van de Commissie en de lidstaten in het begunstigde land.
7. De Commissie kan in contact met de lidstaten alle nodige initiatieven nemen om te zorgen voor een goede coördinatie met de andere betrokken donoren.

Artikel 5

Vorm van financiële steun

De financiële steunverlening krachtens deze verordening vindt plaats in de vorm van niet-terugvorderbare hulp.

Artikel 6

Programmering

1. De driejarige indicatieve programmering op basis van specifieke doelstellingen vindt plaats in nauwe samenspraak met de Zuid-Afrikaanse Regering, waarbij rekening wordt gehouden met de resultaten van de in artikel 4, leden 6 en 7, bedoelde coördinatie. Het proces van de indicatieve programmering eerbiedigt volledig de beginselen van door de ontvanger gestuurde programmering. Deze programmering moet ertoe leiden dat de hulp elk jaar gericht wordt op een beperkt aantal sectoren die worden gekozen uit de in artikel 2 genoemde terreinen. Er wordt voor gezorgd dat bepaalde initiatieven waar nodig gedurende langere perioden kunnen worden voortgezet.
2. Om de programmering voor te bereiden stelt de Commissie in het kader van een geïntensiveerde coördinatie met de lidstaten, met inbegrip van coördinatie ter plaatse, een overzichtsdokument over de samenwerkingsstrategie (Strategiedokument) op dat door het in artikel 8 bedoeld comité, hierna "het comité" te noemen, zal worden behandeld. Dit strategiedokument incorporeert de meest recente evaluaties van in het kader van Verordening 2259/96 gefinancierde operaties en andere regelmatige evaluaties van operaties in het kader van deze verordening. Dit document wordt op verzoek van de Commissie of van een of meer leden van het Comité besproken. In dat geval geeft het Comité, wanneer het niet mogelijk

zou blijken de wenselijke consensus over het strategiedocument te bereiken, zijn advies volgens de in artikel 8 bedoelde procedure.

3. De Commissie zendt het Comité ter informatie een door de Commissie en de Zuid-Afrikaanse regering te ondertekenen driejaarlijks indicatiefprogramma dat is opgesteld op basis van dat onderzoek. Eens per jaar wordt van gedachten gewisseld op basis van een uiteenzetting door een vertegenwoordiger van de Commissie betreffende de algemene richtsnoeren voor de in het komende jaar uit te voeren activiteiten.

Artikel 7

Procedures

1. De Commissie is belast met het onderzoek en het beheer van, en de besluitvorming over de in deze verordening bedoelde acties overeenkomstig de geldende begrotings- en andere procedures, met name die van in het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.
2. In het specifieke geval van de bijdrage van het EPRD aan door het EOF gefinancierde regionale programma's in het SADC-gebied, kan deze bijdrage worden gebruikt overeenkomstig de modaliteiten van de overeenkomst van Lomé, mits de bepalingen van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen gerespecteerd wordt.
3. Om te zorgen voor transparantie en de verwezenlijking van de in artikel 4, lid 6, genoemde doelstellingen, doet de Commissie de lidstaten en hun vertegenwoordigers ter plaatse korte beschrijvingen van de projecten toekomen zodra het besluit is genomen een bepaald project te onderzoeken. Vervolgens werkt de Commissie deze beschrijvingen bij en zendt deze aan de lidstaten.
4. Elke krachtens deze verordening gesloten financieringsovereenkomst of elk krachtens deze verordening gesloten financieringscontract voorziet er met name in dat de Commissie en de Rekenkamer controles ter plaatse kunnen uitvoeren op de gebruikelijke wijzen, vastgesteld door de Commissie in het kader van de geldende bepalingen, met name die van de Financiële Reglementen van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

Daarnaast kan de Commissie controles en inspecties ter plaatse uitvoeren overeenkomstig Verordening nr. 2185/96.

De maatregelen van de Commissie overeenkomstig de procedure van artikel 8 zorgen voor adequate bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschap overeenkomstig Verordening nr. 2988/95.

5. Voor zover de acties leiden tot financieringsovereenkomsten tussen de Gemeenschap en Zuid-Afrika, wordt daarin bepaald dat de betaling van belastingen, rechten en lasten niet door de Gemeenschap wordt gefinancierd.
6. De deelneming aan aanbestedingen en opdrachten staat onder gelijke voorwaarden open voor alle natuurlijke en rechtspersonen van de lidstaten, Zuid-Afrika en de ACS-Statens. Zij kan in naar behoren gemotiveerde gevallen en om de beste kosten/baten-verhouding tot stand te brengen, worden uitgebreid tot derde landen.
7. De leveringen zijn van oorsprong uit de lidstaten van de Europese Gemeenschap, Zuid-Afrika, of de andere ACS-Statens. In naar behoren gemotiveerde uitzonderlijke gevallen kunnen de leveringen hun oorsprong in andere landen vinden.
8. Tenzij in deze verordening anders is bepaald worden contracten door de Zuid-Afrikaanse regering ondertekend. Daarnaast worden contracten die niet onder een financieringsovereenkomst vallen gesloten door de Commissie.

Overeenkomstig artikel 111 van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen worden betalingen gedaan via een plaatselijke betalingsgemachtigde die in overleg tussen de Zuid-Afrikaanse autoriteiten en de Commissie zal worden aangesteld, en die bankrekeningen in plaatselijke valuta en in Euro zal openen. De betalingsgemachtigde dient een volledige boekhouding bij te houden van de verrichtingen op deze rekeningen en deze beschikbaar te stellen voor controle door de Commissie en de Rekenkamer.

Overeenkomstig artikel 109 van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen kan een nationale ordonnateur worden aangesteld.

Artikel 8

Comitology

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.
2. De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij de stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de lidstaten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie neemt maatregelen die onmiddellijk van toepassing zijn. Indien deze maatregelen echter niet in overeenstemming zijn met het advies van het comité, worden zij terstond door de Commissie aan de Raad meegedeeld. In dat geval kan de Commissie de toepassing van de maatregelen waartoe zij had besloten uitstellen met een periode van niet langer een maand na de datum van deze mededeling.

De Raad kan met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen binnen de in voorgaande alinea genoemde termijn een andersluidend besluit nemen.

3. In afwijking van het bepaalde in bovenstaand lid 2 brengt het comité voor financieringsbesluiten betreffende een actie waarvan de kosten meer dan 5 miljoen Euro en minder dan 25 miljoen Euro bedragen, of een wijziging van een dergelijke actie die leidt tot een overschrijding van het oorspronkelijk overeengekomen bedrag met meer dan 20 %, en voorstellen voor ingrijpende wijzigingen in de uitvoering van een project waarvoor reeds een betalingsverplichting is aangegaan, binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie, advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming. Het advies wordt in de notulen opgenomen; bovendien kan elke Lidstaat verzoeken zijn standpunt in de notulen te vermelden. De Commissie houdt terdege rekening met het advies dat het comité heeft uitgebracht. Zij stelt het comité in kennis van de wijze waarop zij dit advies in acht heeft genomen.
4. De Commissie stelt het comité op beknopte wijze in kennis van de financieringsbesluiten die zij voornemens is te nemen betreffende projecten en programma's met een waarde van minder dan 5 miljoen Euro. Deze in kennisstelling vindt uiterlijk een week voordat het besluit wordt genomen plaats.
5. Wanneer de in de bovenstaand lid 3 bedoelde overschrijding groter is dan 5 miljoen Euro, maar minder bedraagt dan 20 % van het oorspronkelijk uitgetrokken bedrag, wordt het comité volgens vereenvoudigde en versnelde procedures om een advies verzocht.
6. Met betrekking tot programma's die door het comité zijn goedgekeurd en die worden gefinancierd in tranches die betrekking hebben op meer dan een financieel jaar, neemt de Commissie jaarlijks opeenvolgende financieringsbesluiten, zonder overschrijding van de vastgestelde maximale uitgave voor het goedgekeurde programma en binnen de beperkingen van de door de begrotingsautoriteit beschikbaar gestelde financiële middelen, zonder verdere kennisgeving aan het comité.

Artikel 9

Toezicht en evaluatie

Na elk begrotingsjaar legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een jaarverslag over de tenuitvoerlegging van deze verordening voor. In dit verslag zijn de

resultaten van de uitvoering van de begroting opgenomen wat betreft de betalingsverplichtingen en de betalingen, alsmede de in de loop van het jaar gefinancierde projecten en programma's. Het bevat statistische informatie over de gunningen van de opdrachten voor de uitvoering van de projecten en programma's.

Daarnaast bewaakt de Commissie de voortgang aan de hand van de doelstellingen van elke actie in termen van resultaten en uitkomsten met gebruik van objectief verifieerbare indicatoren.

De Commissie evalueert regelmatig de door de Gemeenschap gefinancierde acties om vast te stellen of de met deze acties beoogde doelstellingen verwezenlijkt zijn en om richtsnoeren te kunnen geven voor de verbetering van de doeltreffendheid van toekomstige acties. Samenvattingen van de evaluatieverslagen worden aan de lidstaten toegezonden. De volledige verslagen worden desgevraagd ter beschikking van de lidstaten gesteld.

Uiterlijk 31 oktober 2003 en achttien maanden voor het verstrijken van deze verordening legt de Commissie het Europees Parlement en de Raad een algemene evaluatie voor van de door de Gemeenschap krachtens deze verordening gefinancierde acties die het driejarig programma 2000-2002 vormen, eventueel vergezeld van voorstellen voor wijzigingen, en in dit laatste geval van suggesties voor de toekomst van de verordening.

Artikel 10

Jaarlijkse kredieten

De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

Elk jaar stelt de begrotingsautoriteit een bovengrens vast binnen de jaarlijkse kredieten voor door de Commissie te sluiten contracten voor technische bijstand voor de uitvoering van gemeenschappelijke acties tot wederzijds voordeel van de Commissie en de begunstigde.

Artikel 11

Duur

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en verstrijkt op 31 december 2006.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lidstaat.

Gedaan te Brussel, op

Voor het Europees Parlement
De Voorzitter

Voor de Raad
De Voorzitter